

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державна установа “Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів” МОЗ України

ПОГОДЖЕНО

Директор Державної установи
«Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів
МОЗ України»

Т.І. Чернишенко

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник Директора Департаменту
кадрової політики, освіти, науки
та запобігання корупції МОЗ
України

О.П. Волосовець

ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ ТА МЕДИЧНА МАНІПУЛЯЦІЙНА ТЕХНІКА

ПРОГРАМА

для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів
I—III рівнів акредитації за спеціальністю
5.12010101 “Лікувальна справа”

Київ
2011

ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ ТА МЕДИЧНА МАНІПУЛЯЦІЙНА ТЕХНІКА

Укладачі:

В.І. Стецюра — викладач вищої категорії Вінницького медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного;

В.Г. Апишай — викладач вищої категорії, старший викладач опорної циклової комісії сестринської справи Черкаського базового медичного коледжу;

І.В.Радзієвська — викладач-методист, викладач вищої категорії, заступник директора з навчальної роботи Черкаського базового медичного коледжу,.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії терапії Вінницького медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного (протокол № 10 від 01 червня 2011 р.) та рекомендовано до затвердження опорною цикловою комісією сестринської справи ВМ(Ф)НЗ I—III рівнів акредитації МОЗ України (протокол № 1 від 26 жовтня 2011 р.).

Рецензенти:

Ю.М. Мостовий — професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова;

Л.П. Бразалій — викладач-методист, викладач вищої категорії, голова циклової комісії сестринської справи Черкаського базового медичного коледжу;

В.Г. Сивак — провідний терапевт Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону.

© МОЗ України, 2011

© ВСВ “Медицина”, 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму з дисципліни “Догляд за хворими та маніпуляційна техніка” складено для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів I—III рівнів акредитації за спеціальністю 5.12010101 “Лікувальна справа” відповідно до складових галузевих стандартів вищої освіти — ОКХ і ОПП, затверджених МОН України і МОЗ України в 2011 р., та навчальних планів 2011 р.

У зв'язку з реформою охорони здоров'я в Україні та відповідно до “Концепції розвитку охорони здоров'я населення України”, які спрямовані на реалізацію положень Конституції та законів України щодо забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному громадянину України та нових державних стандартів вищої медичної освіти, виникла необхідність підготувати кваліфікованих фельдшерів для роботи на засадах сімейної медицини (загальної практики), впроваджувати нові технології профілактичної діяльності ФАПів.

Відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики фельдшер готується до надання долікарняної лікувально-профілактичної та санітарно-профілактичної допомоги, першої термінової медичної допомоги при гострих захворюваннях і нещасних випадках та роботи на самостійних фельдшерських та фельдшерсько-акушерських пунктах охорони здоров'я, у міських лікувально-профілактичних закладах.

Фельдшер, підготовлений до самостійної професійної діяльності, є безпосереднім виконавцем заходів щодо збереження та зміцнення здоров'я населення, підвищення якості медичної допомоги, особливо мешканцям сільської місцевості.

Догляд за хворими є невід'ємною складовою медицини. Він виділяється в самостійну дисципліну. Значення догляду за хворими важко переоцінити, оскільки нерідко успіх лікування і прогноз захворювання залежать від його якості. Догляд за пацієнтами та медична маніпуляційна техніка є першою клінічною дисципліною, на якому студенти починають спілкуватися з пацієнтами, що має велике значення для їх подальшої практичної діяльності.

Основними завданнями дисципліни є:

- засвоєння теоретичних знань та практичних умінь і навичок з питань професійного спілкування;
- спостереження і догляд за пацієнтами;
- виконання медичних маніпуляцій згідно зі стандартами та правилами інфекційної безпеки;
- профілактика професійних захворювань і внутрішньолікарняної інфекції;
- формування в студентів активної позиції щодо здорового способу життя.

Догляд за пацієнтом залежить не лише від медикаментозного забезпечення, фінансування, матеріально-технічної бази лікувально-профілактичного закладу, а й від професійного рівня фельдшера, його ставлення до пацієнта.

Підготовка спеціалістів має ґрунтуватися на засадах проблемного навчання, що сприятиме формуванню професійного логічного мислення.

Рекомендується поряд з проблемним навчанням використовувати різні форми самостійної роботи, які формують санітарно-освітнє мислення фельдшера, привчають до прийняття оптимальних рішень, а також активні форми навчання (ділові ігри, ситуаційні завдання, тести, контрольні-залікові практичні заняття тощо). Програмою передбачено привчати студентів дотримуватися етико-деонтологічних аспектів у своїй діяльності з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта та його ставлення до хвороби.

Після вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- історію розвитку і становлення догляду за хворими;
- роль фельдшера як спеціаліста в системі охорони здоров'я, його основні завдання, права та обов'язки;
- визначення санітарно-протиепідемічного режиму, його мету, завдання, засоби забезпечення;
- поняття про внутрішньолікарняну інфекцію, інфекційну безпеку, інфекційний контроль;
- види і методи дезінфекції й стерилізації, характеристику їх;
- основні принципи лікувального харчування;
- особливості спостереження і догляду за пацієнтами з лихоманкою, порушеннями функцій органів дихання, кровообігу, травлення, сечової системи;
- основні методи лабораторних досліджень, їх принципи, підготовку пацієнтів до лабораторних досліджень;
- характеристику рентгенологічних і ендоскопічних методів дослідження, роль фельдшера в підготовці пацієнтів до обстеження;
- основні форми медичної документації;
- основи медичної етики і деонтології;
- основи санології;
- чинні накази та інші законодавчі документи МОЗ України.

Студенти повинні вміти:

- проводити санітарне оброблення пацієнта;
- готувати дезінфекційні розчини, користуватися ними;
- стерилізувати медичні інструменти;
- виписувати порційну вимогу та складати добове меню для пацієнта;
- годувати тяжкохворих пацієнтів;
- вимірювати температуру тіла, визначати пульс, артеріальний тиск, добовий діурез і водний баланс;
- проводити штучну вентиляцію легень, непрямий масаж серця;
- ставити газовивідну трубку, клізми;
- проводити катетеризацію і промивання сечового міхура;
- виконувати найпростіші фізіотерапевтичні процедури;
- застосовувати лікарські засоби зовнішнім, ентеральним і парентеральним способами;
- готувати пацієнта до лабораторного та інструментального (рентгенологічного, ендоскопічного) обстеження;
- готувати пацієнта до ультразвукової діагностики (УЗД);
- вести медичну документацію;
- давати рекомендації щодо здорового способу життя, загартування, раціонального харчування;
- проводити санітарно-освітню роботу (санітарні бюлетні, бесіди, лекції).

Студенти мають бути поінформовані про:

- досягнення медицини, що втілюються в практичну охорону здоров'я;
- чинні накази МОЗ України та обласного управління охорони здоров'я;
- екологічний і санітарно-епідеміологічний стан регіону, країни.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1	Вступ. Охорона праці в галузі	3	3	—	—
2	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Дезінфекція. Стерилізація	47	9	28	10
3	Особиста гігієна пацієнтів	8	—	4	4
4	Харчування пацієнтів	12	2	4	6
5	Найпростіші методи фізіотерапії	12	—	4	8
6	Спостереження і догляд за пацієнтами	56	10	28	18
7	Виписування, зберігання і застосування лікарських засобів	62	2	40	20
8	Участь фельдшера в лабораторних та інструментальних дослідженнях	36	4	20	12
9	Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань. Формування здорового способу життя, профілактика захворювань	3	1	—	2
10	Загартування. Уявлення про психотерапію. Сім'я та здоров'я. Активне довголіття	4	1	—	3
Усього		243	32	128	83

Примітка. Години для самостійної роботи студентів розподіляють за темами предметні (циклові) методичні комісії навчальних закладів.

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів	10
2	Особиста гігієна пацієнтів	4
3	Харчування пацієнтів	6
4	Спостереження і догляд за пацієнтами	18
5	Найпростіші методи фізіотерапії	8
6	Застосування лікарських засобів	20
7	Участь фельдшера в лабораторних та інструментальних дослідженнях	12
8	Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань. Формування здорового способу життя, профілактика захворювань	2
9	Загартування. Уявлення про психотерапію. Сім'я і здоров'я. Активне довголіття	3
Усього		83

ЗМІСТ

Тема 1. Вступ. Охорона праці в галузі

ЛЕКЦІЯ

Визначення поняття догляду за хворими, його основні функції. Догляд за хворими як предмет, його мета, завдання і місце серед інших дисциплін у системі медичної освіти.

Історія розвитку і становлення догляду за хворими в Україні, Товариство Червоного Хреста, його діяльність у створенні шкіл сестер милосердя.

Система підготовки фельдшерів в Україні.

Кваліфікаційна характеристика фельдшера (призначення, вимоги до особистості, професійні вимоги). Роль фельдшера в лікувальному процесі.

Догляд за хворими як лікувальний чинник.

Медична етика і деонтологія в практичній діяльності фельдшера. Моральна й правова відповідальність фельдшера.

Гігієна праці та особиста гігієна медичного персоналу. Індивідуальні засоби захисту. Методи оброблення рук медичного персоналу.

Використання спеціального одягу під час роботи (халати, капці, головні убори, маски, гумові рукавички тощо).

Узагальнені правила безпеки медичних працівників.

Організація робочого місця медичних працівників для забезпечення правильної біомеханіки тіла для запобігання травмам хребта (сидячи, стоячи, в разі піднімання важких речей).

Дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку, інструкції з охорони праці.

Дотримання правил приготування робочих дезінфекційних розчинів з концентрованих (готувати їх перед застосуванням, зберігати у вказаних місцях, маркованих і підписаних посудинах і користуватися ними згідно з інструкцією).

Тема 2. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Дезінфекція. Стерилізація

ЛЕКЦІЇ

Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів, визначення, мета, засоби забезпечення. Типи лікувально-профілактичних закладів, їх структура і функції.

Проблема внутрішньобікаріарних інфекцій (ВЛІ): визначення, найпоширеніші ВЛІ, контингент, який зазнає ураження, місце зараження, причини зараження, збудники, джерело збудника, шляхи передавання.

Загальні відомості про гепатит В (шляхи передавання вірусу гепатиту В, характерні ознаки вірусних гепатитів, групи підвищеного ризику інфікування вірусами гепатиту В та гепатиту С, профілактика вірусних гепатитів). Загальні відомості про ВЛІ-інфекцію, СНІД (шляхи передавання, характерні ознаки преСНІДу, групи підвищеного ризику інфікування ВЛІ, профілактика).

Загальні відомості про інфекційний контроль: його мета та шляхи забезпечення.

Методи оброблення рук медичного персоналу.

Дезінфекція, її розділи: власне дезінфекція, дезінсекція, дератизація, стерилізація. Види дезінфекції: профілактична, вогнищева, поточна і заключна.

Методи дезінфекції: фізичний, хімічний і комбінований.

Характеристика дезінфекційних речовин, правила зберігання та техніка безпеки під час роботи з ними. Приготування та застосування розчинів хлорного вапна, хлораміну та сучасних дезінфекційних засобів необхідної концентрації. Дезінфекція предметів догляду за пацієнтами та виробів медичного призначення.

Передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення: значення, засоби, етапи, контроль якості.

Стерилізація: визначення, види та значення для профілактики ВЛІ. Централізована і децентралізована стерилізація. Робота центральних стерилізаційних відділень.

Методи стерилізації: паровий метод, повітряний метод, хімічний метод, стерилізація йонізуючим випромінюванням і глибока дезінфекція кип'ятінням (у домашніх умовах). Методи контролю стерилізації: фізичний, хімічний, бактеріологічний.

Дотримання норм і правил техніки безпеки під час стерилізації.

Поняття про асептику та антисептику. Призначення, методи, засоби. Правила та техніка безпеки під час роботи з інфікованим матеріалом, його знезаражування.

Санітарно-протиепідемічний режим приймального відділення лікарні. Правила приймання і санітарного оброблення пацієнтів. Санітарно-протиепідемічний режим палати, маніпуляційного кабінету, буфетної та інших приміщень стаціонару.

Чинні нормативні накази МОЗ України, з питань санітарно-протиепідемічного режиму. Заходи безпеки в разі поранень, контактів з кров'ю та іншими біологічними рідинами пацієнта.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Типи лікувально-профілактичних закладів.

Санітарно-протиепідемічний режим — визначення, мета, засоби забезпечення. Проблема ВЛІ: збудники, шляхи передавання, чинники, які зумовлюють виникнення і поширення ВЛІ.

Профілактика СНІДу та вірусного гепатиту.

Основні напрями профілактики ВЛІ в сучасних умовах. Індивідуальні засоби захисту. Оброблення рук медичного персоналу. Надягання стерильних рукавичок. Чинні нормативні накази МОЗ України з питань санітарно-протиепідемічного режиму

Дезінфекція: розділи, види, методи.

Приготування розчинів хлорного вапна (10 %; 0,5 %; 1 %), хлораміну (1 %; 3 %; 5 %). Приготування робочих розчинів сучасних дезінфекційних засобів (неохлору, дезактину, хлорантоїну. Приготування розчинів хлорного вапна (10 %; 0,5 %; 1 %; 3 %) і розчинів хлораміну (0,5 %; 1 %; 3 %; 5 %) і сучасних засобів дезінфекції (дезактин, неохлор, хлорантоїн тощо), їх застосування. Правила техніки безпеки під час роботи з хлорумісними сполуками.

Маркування інвентаря для прибирання. Проведення поточної і заключної дезінфекції приміщень. Дезінфекція предметів догляду за пацієнтами, особистої гігієни, посуду. Дезінфекція виробів медичного призначення: пінцетів, шпательів, корнцангів, шпункових та дуоденальних зондів (одноразового та багаторазового використання), лотка емальованого, гумового джгута, грілки, міхура для льоду тощо. Дезінфекція бікса, маніпуляційного столу, клейонки з кушетки, термометрів медичних, шприців і голок одноразового використання тощо. Передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення. Приготування мийних розчинів. Контроль якості передстерилізаційного очищення. Асептика й антисептика. Призначення, методи, засоби. Правила техніки безпеки під час роботи з інфікованим матеріалом.

Стерилізація: методи, режими. Організація роботи в стерилізаційних відділеннях у лікувально-профілактичних закладах. Стерилізація гарячим повітрям, паром під тиском, хімічними розчинами, кип'ятінням (у домашніх умовах). Контроль якості стерилізації. Укладання бікса для накривання стерильного лотка, стерильного стола.

Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичного закладу, медична документація. Медична документація стаціонару: медична картка стаціонарного хворого (ф. № 003/о), статистична картка вибулого зі стаціонару (ф. № 006/о). Медична документація поліклініки. Облікові форми: медична картка амбулаторного хворого (ф. № 025-4/о); контрольна картка диспансерного спостереження (ф. № 030/о); статистичний талон для

реєстрації заключних діагнозів (ф. № 025-2/о).

Санітарно-протиепідемічний режим приймального відділення. Обладнання і функції, основна документація приймального відділення. Правила приймання і санітарного оброблення пацієнта (повного та часткового). Антропометричні дослідження хворих (вимірювання зросту, визначення маси тіла, вимірювання окружності грудної клітки, вимірювання окружності живота). Наказ № 38 від 28.03.1994 р. “Про організацію та проведення заходів по боротьбі з педикульозом”. Протипедикульозна укладка. Санітарне оброблення пацієнта з педикульозом.

Санітарно-протиепідемічний режим терапевтичного відділення. Санітарно-протиепідемічний режим палати, буфетної тощо. Організація роботи й особливості забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму маніпуляційного кабінету. Підготовка до роботи маніпуляційного кабінету. Накривання стерильного стола, стерильного лотка. Профілактика СНІДу та вірусного гепатиту. Заходи безпеки в разі поранень, контактів з кров'ю та іншими біологічними рідинами пацієнта (витяг з наказу МОЗ України № 120 від 25.05.2000 р.). Вміст аптечки “Анти-СНІД”, медична документація (ф. № 108-01/о,” Журнал реєстрації аварій під час надання медичної допомоги ВІЛ-інфікованим та роботи з ВІЛ-інфікованим матеріалом”).

Практичні навички:

- миття рук;
- гігієнічна антисептика рук;
- надягання стерильних рукавичок;
- знімання та дезінфекція використаних рукавичок;
- приготування розчинів хлорного вапна (10 %; 0,5 %; 1 %), хлораміну (1 %; 3 %; 5 %);
- приготування робочих розчинів сучасних дезінфекційних засобів (неохлору, дезактину, хлорантоїну);
- дезінфекція грілки;
- дезінфекція мішура для льоду;
- дезінфекція лотка емальованого;
- дезінфекція термометрів;
- дезінфекція бікса;
- дезінфекція одноразових шприців і голок після їх використання;
- знезаражування медичного інструментарію багаторазового використання;
- передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення;
- приготування мийного розчину;
- контроль якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення (азопірамова проба, проба з препаратом “Факел-2”, фенолфталеїнова проба);
- дезінфекція маніпуляційного стола;
- укладання бікса для накривання стерильного стола;
- укладання бікса для накривання стерильного лотка;
- здійснення повного та часткового санітарного оброблення пацієнта;
- санітарне оброблення пацієнта з педикульозом;
- долікарська допомога хворому в разі погіршення стану під час приймання гігієнічної ванни;
- антропометрія;
- заповнення медичної картки стаціонарного хворого (титульної сторінки);
- заповнення паспортної частини медичної картки амбулаторного хворого;
- заповнення статистичного талону;
- заповнення статистичної картки вибулого зі стаціонару;
- термінове повідомлення про інфекційне захворювання, харчове, гостре, професійне отруєння;
- накривання стерильного стола;
- накривання стерильного лотка;
- користування стерильним біксом.

Тема 3. Особиста гігієна пацієнтів

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Режим фізичної активності пацієнта (загальний, напівліжковий, ліжковий, суворий ліжковий). Положення пацієнта в ліжку (активне, пасивне, вимушене). Транспортування і перекладання хворого. Використання функціонального ліжка. Облаштування ліжка хворого. Заміна постільної і натільної білизни тяжкохворим. Допомога пацієнту під час заміни натільної білизни. Розміщення пацієнта в положенні Фаулера (проміжне положення пацієнта між положенням напівлежачи і напівсидячи), Сімса (проміжне між положеннями лежачи на животі та лежачи на боці).

Основні вимоги до гігієни тіла пацієнта. Догляд за шкірою, природними складками.

Пролежні: основні причини та фактори ризику їх виникнення. Оцінювання стану пацієнта за шкалою Norton. Ділянки утворення пролежнів, ступені тяжкості, комплексна профілактика, догляд за шкірою за наявності пролежнів, лікування.

Догляд за шкірними складками з метою профілактики попрілостей.

Догляд за волоссям: миття, розчісування, стрижка та гоління.

Догляд за очима: промивання, очні ванночки.

Догляд за вухами, оброблення зовнішнього слухового ходу.

Догляд за носовими ходами.

Догляд за порожниною рота в тяжкохворих: огляд, зрошення, протирання, чищення зубів, полоскання.

Догляд за статевими органами: підмивання, висушування.

Практичні навички:

- облаштування ліжка пацієнта;
- заміна натільної і постільної білизни лежачому пацієнту;
- техніка користування функціональним ліжком;
- техніка транспортування і перекладання пацієнта;
- комплексна профілактика пролежнів;
- догляд за шкірою в разі наявності пролежнів;
- користування гумовим колом;
- догляд за шкірою: вмивання, обтирання лежачих пацієнтів;
- догляд за волоссям (миття, розчісування, гоління, підстригання);
- догляд за статевими органами, промежиною (профілактика попрілостей);
- догляд за очима (промивання, очні ванночки);
- догляд за вухами, оброблення зовнішнього слухового ходу;
- догляд за носовими ходами;

- догляд за порожниною рота (огляд, протирання, зрошення, чищення зубів, полоскання);
- техніка підкладання металевого і гумового суден тяжкохворим;
- техніка подавання сечоприймача лежачим пацієнтам.

Тема 4. Харчування пацієнтів

ЛЕКЦІЯ

Харчування та годування пацієнтів. Склад та енергетична цінність їжі. Основні принципи лікувального харчування. Дієтичні столи за М.І. Певзнером, їх характеристика. Організація харчування хворих у стаціонарі.

Годування тяжкохворих. Штучне харчування хворих: види, характеристика. Поняття про парентеральне живлення: показання, розчини.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Навчання пацієнта принципам раціонального та лікувального харчування. Складання порційної вимоги. Складання добового меню згідно з рекомендованою дієтою.

Годування тяжкохворих у ліжку (з ложки, напувальника). Уведення харчових сумішей через зонд. Годування пацієнта через гастростому, догляд за нею. Парентеральне живлення: показання, розчини.

Практичні навички:

- складання порційної вимоги;
- складання приблизного добового меню згідно з рекомендованою дієтою;
- годування лежачого пацієнта з ложки, напувальника;
- годування пацієнта через назогастральний зонд за допомогою шприца Жане;
- годування через гастростому, оброблення шкіри навколо гастростоми.

Тема 5. Найпростіші методи фізіотерапії

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Методи найпростішої фізіотерапії, показання та протипоказання до їх застосування. Підготовка пацієнта, оснащення, вибір місця для проведення процедури, техніка процедури (постановка банок, накладання гірчичників, компресів, міхура з льодом, грілки). Догляд за пацієнтом під час проведення процедури. Право пацієнта на інформацію про процедуру; необхідність отримання його згоди. Можливі ускладнення під час і після процедури, профілактика їх. Правила техніки безпеки під час застосування найпростіших методів фізіотерапії.

Оксигенотерапія: цілі та методи. Правила зберігання кисневих балонів. Централізоване подавання кисню. Оксигенотерапія через носові катетери, кисневі маски. Гіпербарична оксигенація. Техніка безпеки під час роботи з кисневими установками. Подавання кисню з кисневої подушки.

Практичні навички:

- техніка застосування банок;
- техніка накладання гірчичників;
- техніка зігрівальних компресів;
- техніка охолоджувальних компресів;
- техніка застосування грілки;
- техніка застосування міхура з льодом;
- подавання кисню з кисневої подушки.

Тема 6. Спостереження і догляд за пацієнтами

ЛЕКЦІЇ

Механізм терморегуляції. Температура тіла здорової людини. Види термометрів. Вимірювання температури тіла, вибір місця, реєстрація. Гарячка: стадії, основні симптоми, особливості спостереження та догляду за пацієнтом з гарячкою. Критичне та літичне зниження температури тіла.

Клінічні симптоми захворювань органів дихання: задишка, кашель, кровохаркання, біль у грудній клітці. Види задишки (інспіраторна, експіраторна, змішана). Ядуха. Астма. Асфіксія. Патологічні типи дихання: Куссмауля, Чейна—Стокса, Біота, їх діагностичне значення. Кашель, характер кашлю (сухий, вологий). Спостереження і догляд за пацієнтами під час задишки, кашлю. Кровохаркання, легенева кровотеча: симптоми, долікарська допомога.

Пульс: визначення, основні параметри пульсу (ритм, частота, наповнення, напруження). Місця визначення артеріального пульсу. Порушення пульсу: тахікардія, брадикардія, аритмія.

Артеріальний тиск: визначення, нормальні показники АТ згідно з даними ВООЗ. Вікові особливості АТ. Види апаратів для вимірювання АТ.

Клінічні симптоми захворювань органів кровообігу: біль у ділянці серця або за грудниною, серцебиття, задишка, набряки.

Визначення добового діурезу і водного балансу.

Спостереження і догляд за пацієнтами з порушенням функції органів кровообігу.

Клінічні симптоми захворювань органів травлення: біль у животі, відрижка, печія, нудота, блювання, порушення апетиту, метеоризм, пронос, закріп, шлунково-кишкові кровотечі. Особливості спостереження і догляду за пацієнтами з порушеннями функцій органів травлення. Шлунково-кишкові кровотечі: симптоми, долікарська допомога. Метеоризм: визначення, причини, заходи профілактики. Показання і протипоказання до застосування газовидної трубки. Промивання шлунка: показання і протипоказання, види зондів, способи промивання. Клізми: види (очисна, сифонна, олійна, гіпертонічна, лікувальна), показання, протипоказання до їх застосування. Право пацієнта на отримання інформації про призначену процедуру та необхідність його згоди на проведення.

Клінічні симптоми захворювань нирок і сечовидільної системи: біль у попереку, набряки, підвищення артеріального тиску. Діурез та його порушення: поліурія, олігурія, анурія. Особливості спостереження і догляду за пацієнтами з порушенням функцій нирок і сечовидільних шляхів. Заходи в разі затримки сечі. Катетеризація сечового міхура: показання, протипоказання, види катетерів, методика. Допомога пацієнту з приводу нетримання сечі. Види сечоприймачів.

Спостереження і догляд за тяжкохворими і агонізуючими. Клінічна й біологічна смерть. Принципи реанімації. Правила поведінки з трупом.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Температура тіла здорової людини. Правила зберігання термометрів, дезінфекція після використання.

Вимірювання температури тіла, вибір місця, реєстрація результатів. Типи температурних кривих.

Гарячка: стадії, основні симптоми, особливості спостереження та догляду за пацієнтами з гарячкою. Критичне та літичне зниження температури тіла.

Спостереження за диханням (частотою, глибиною, ритмом). Визначення частоти дихання. Спірометрія.

Допомога пацієнтові під час кашлю. Правила користування індивідуальною плевальницею, її дезінфекція. Дезінфекція мокротиння. Допомога пацієнту в разі виникнення задишки.

Спостереження і догляд за пацієнтом у разі виникнення кровохаркання або легеневої кровотечі. Надання долікарської допомоги.

Пульс: техніка визначення, характеристика, реєстрація результатів у температурному листку. Види порушення пульсу (тахікардія, брадикардія, аритмія). Дефіцит пульсу.

Артеріальний тиск: техніка вимірювання, реєстрація отриманих даних, нормальні показники АТ згідно з даними ВООЗ.

Визначення добового діурезу, водного балансу.

Клінічні симптоми захворювань органів кровообігу: біль у ділянці серця або за грудниною, перебої в роботі серця, серцебиття, задишка, набряки.

Спостереження і догляд за пацієнтом у разі виникнення болю в ділянці серця, задишки. Догляд за пацієнтами з хронічною серцевою недостатністю. Долікарська допомога при гострій судинній недостатності (непритомність, колапс, шок).

Спостереження і догляд за пацієнтами із захворюваннями нирок і сечовивідної системи. Допомога пацієнтові в разі нетримання сечі. Допомога після аспірації блювотних мас. Підготовка пацієнта, оснащення та техніка промивання шлунка. Спостереження за пацієнтами під час та після промивання шлунка.

Підготовка пацієнта, оснащення та техніка постановки клізм: очисної, сифонної, олійної, гіпертонічної, лікувальної. Спостереження за пацієнтом під час та після постановки клізм. Підготовка пацієнта, оснащення та техніка введення газовивідної трубки. Показання, протипоказання.

Спостереження і догляд за пацієнтами із захворюваннями нирок і сечовивідної системи. Допомога пацієнтові в разі нетримання сечі. Застосування різних видів сечоприймачів. Надання медичної допомоги пацієнту в разі гострої затримки сечі. Техніка проведення катетеризації сечового міхура м'яким катетером. Види катетерів. Особливості застосування катетерів у чоловіків і жінок. Техніка промивання сечового міхура дезінфекційними розчинами, показання і протипоказання до промивання.

Спостереження та догляд за тяжкохворими та агонізуючими: догляд за волоссям, очима, вухами, носовими ходами, порожниною рота, статевими органами (підмивання, висушування). Паліативна та хоспісна допомога. Етико-деонтологічні особливості спілкування з безнадійно хворим пацієнтом, його сім'єю і близькими. Констатація клінічної і біологічної смерті. Проведення реанімаційних заходів на ФАПі (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця та ін.). Правила поводження з трупом.

Практичні навички:

- техніка вимірювання температури тіла, оцінювання отриманих даних, реєстрація;
- догляд за пацієнтом з гарячкою;
- надання медичної допомоги пацієнтові під час критичного зниження температури тіла;
- підрахунок частоти дихання, оцінювання отриманих даних;
- допомога хворому під час кашлю, задишки;
- долікарська допомога в разі виникнення кровохаркання, легеневої кровотечі;
- визначення пульсу, його характеристика, реєстрація;
- вимірювання артеріального тиску, його оцінювання, реєстрація;
- визначення добового діурезу, водного балансу, оцінювання отриманих даних;
- техніка застосування газовивідної трубки;
- техніка застосування очисної клізми;
- техніка промивання шлунка;
- техніка застосування сифонної клізми;
- техніка застосування лікувальної клізми;
- надання долікарської допомоги під час блювання, аспірації блювотних мас;
- надання долікарської допомоги в разі виникнення шлунково-кишкової кровотечі;
- катетеризація сечового міхура м'яким катетером;
- промивання сечового міхура;
- подавання сечоприймача лежачому пацієнтові;
- підкладання судна лежачому пацієнтові;
- підмивання пацієнтки в ліжку.

Тема 7. Виписування, зберігання і застосування лікарських засобів

ЛЕКЦІЯ

Шляхи введення лікарських засобів в організм людини: зовнішній (через шкірні покриви, слизові оболонки і дихальні шляхи), ентеральний і парантеральний. Місцева і резорбтивна дія ліків. Право пацієнта на отримання інформації про призначений лікарський засіб. Необхідність отримання згоди пацієнта на введення ліків. Зовнішні застосування лікарських засобів: переваги та недоліки, техніка застосування. Переваги та недоліки ентерального введення, взаємодія ліків з продуктами. Сублінгвальний та ректальний способи введення лікарських засобів. Парантеральний шлях введення лікарських засобів, його особливості, переваги та недоліки. Види ін'єкцій. Анатомічні ділянки для парантерального введення лікарських засобів. Ускладнення, їх профілактика. Тактика фельдшера в разі виникнення можливих ускладнень.

Виписування і отримання лікарських засобів в умовах стаціонару. Правила зберігання, розміщення та обліку ліків в відділенні. Зберігання, призначення, застосування і облік препаратів списків А і В.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виписування, облік і зберігання лікарських засобів.

Робота фельдшера з листком лікарських призначень. Зберігання лікарських засобів у відділенні, на ФАПі; розміщення в медичній шафі відповідно до їх застосування. Облік та зберігання отруйних і сильнодіючих засобів (списки А і В), оформлення облікових журналів.

Виписування вимоги-накладної на лікарські засоби та порядок отримання їх з аптеки.

Особливості виписування рецепту-вимоги на наркотичні засоби та етиловий спирт.

Зовнішнє застосування лікарських засобів: втирання мазі, змащування шкіри, застосування пластирів, крапель, бовтанок, присипок. Закапування крапель у ніс, вуха, очі. Закладання мазі за повіки. Використання кишенькових інгаляторів.

Ентеральні способи введення ліків. Пероральний, сублінгвальний і ректальний способи застосування лікарських засобів.

Інструментарій для парантерального введення лікарських засобів. Види шприців: одноразові, багаторазові, шприц Жане, шприц-тюбик; інсуліновий і туберкуліновий.

Види голок. Вибір довжини і діаметра залежно від виду ін'єкції. Набирання лікарських засобів з ампул і флаконів.

Внутрішньошкірні ін'єкції. Вибір шприца та голки. Техніка виконання ін'єкцій. Застосування внутрішньошкірних ін'єкцій для місцевого знеболювання, проведення алергічних проб, проби Манту. Оцінювання отриманих результатів. Знезараження одноразових шприців і голок після їх використання.

Підшкірні ін'єкції: вибір шприца та голки, місця для проведення ін'єкції. Особливості введення олійних розчинів. Ціна поділки різних видів інсулінових шприців. Розрахунок дози інсуліну. Особливості введення препаратів інсуліну. Можливі ускладнення. Знезараження одноразових шприців і голок після їх використання.

Внутрішньом'язові ін'єкції: вибір шприца, голки та місця для виконання ін'єкції. Розведення порошкоподібних антибіотиків для виконання проби на чутливість організму до препарату та для парантерального введення (1:1, 1:2). Особливості розведення і введення біциліну. Техніка виконання внутрішньом'язових ін'єкцій. Знезараження одноразових шприців і голок після їх використання.

Венепункція: мета, вибір шприца і голки, застосування голки Дюфо. Техніка кровопускання, показання і протипоказання. Техніка

струминного введення лікарських засобів за допомогою шприца. Особливості введення кальцію хлориду та серцевих глікозидів.

Взяття крові з вени для імунологічного, біохімічного, бактеріологічного досліджень, на коагулограму. Особливості взяття крові з вени на наявність алкоголю. Аутогемотерапія. Знезаражування одноразових шприців та голок після їх використання.

Монтаж і складання системи для внутрішньовенного вливання. Заповнення системи для інфузійної терапії. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів, заміна використаного флакона. Регулювання швидкості введення розчинів. Додаткове введення ліків. Дезінфекція системи після використання.

Ускладнення, які можуть виникати під час виконання ін'єкцій: алергічні реакції (місцеві, загальні, анафілактичний шок). Протишоковий набір. Віддалені ускладнення (СНІД, гепатити). Розвиток інфільтрату (причини, ознаки, лікування, профілактика). Виникнення абсцесу (причини, місцеві і загальні ознаки, лікування, профілактика). Поломка голки, повітряна і жирова емболія, помилкове введення препарату. Механічне ушкодження нервових стовбурів. Причини та ознаки виникнення тромбофлебиту. Гематома (профілактика, лікування). Сепсис (основні ознаки, причини, профілактика).

Чинні накази МОЗ України щодо профілактики СНІДу, вірусного гепатиту.

Практичні навички:

- складання вимоги-накладної на лікарські засоби;
- розкладання лікарських засобів у медичній шафі відповідно до їх застосування;
- втирання мазі, накладання пластиру, застосування присипки;
- закапування крапель у ніс, вуха, очі;
- закладання мазі за повіки.
- техніка користування кишеньковим аерозольним інгалятором;
- техніка набирання лікарських засобів із ампул, флаконів;
- техніка внутрішньошкірних ін'єкцій;
- проведення проб на чутливість до лікарських засобів;
- техніка підшкірних ін'єкцій;
- користування інсуліновим шприцом. Розрахунок дози інсуліну;
- техніка введення олійних розчинів, оброблення інструментарію після ін'єкцій;
- техніка внутрішньом'язових ін'єкцій;
- розведення і розрахунок дози антибіотика;
- техніка накладання джгута;
- техніка внутрішньовенного струминного введення лікарських засобів;
- техніка взяття крові з вени для лабораторних досліджень;
- техніка аутогемотерапії;
- техніка кровопускання;
- заповнення системи одноразового використання інфузійним розчином;
- техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів.

Тема 8. Участь фельдшера в лабораторних та інструментальних дослідженнях

ЛЕКЦІЇ

Характеристика основних методів лабораторних досліджень. Участь фельдшера в проведенні лабораторних досліджень. Підготовка пацієнта, взяття і направлення матеріалу для лабораторного дослідження.

Методи лабораторного дослідження мокротиння: загальний, бактеріологічний, виявлення мікобактерій туберкульозу, атипівних клітин.

Фракційне зондування: показання, протипоказання, демонстрація всього необхідного для його проведення. РН-метричне дослідження шлункового вмісту.

Дуоденальне зондування: показання, протипоказання, демонстрація всього необхідного для його проведення.

Діагностичне значення промивних вод шлунка, вмісту шлунка, отриманого при фракційному зондуванні; вмісту дванадцятипалої кишки, отриманого при дуоденальному зондуванні.

Діагностичне значення лабораторних методів дослідження сечі: загального, бактеріологічного, за методами Нечипоренка та Зимницького, на діастазу, 17-кетостероїди, глюкозу.

Діагностичне значення лабораторних методів дослідження калу: копрологічного, бактеріологічного, на приховану кров, яйця гельмінтів.

Характеристика основних методів інструментального обстеження пацієнтів.

Участь фельдшера в підготовці пацієнтів до рентгенологічного, ендоскопічного та ультразвукового досліджень.

Пункції: види (абдомінальна, плевральна), показання до їх проведення, підготовка пацієнта до маніпуляції, участь фельдшера в проведенні пункції.

Медична етика. Право пацієнта на отримання інформації про призначене обстеження та необхідність його згоди на проведення.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Участь фельдшера в лабораторних дослідженнях.

Збирання мокротиння на загальний клінічний аналіз, бактеріологічне дослідження, для виявлення мікобактерій туберкульозу, атипівних клітин.

Взяття мазка із зіва та носа.

Чинні накази МОЗ України про лабораторне обстеження пацієнтів, хворих на ангіну, з метою виявлення та профілактики дифтерії.

Взяття на лабораторне дослідження промивних вод шлунка і блювотних мас.

Підготовка пацієнта, оснащення й техніка фракційного зондування, направлення матеріалу до лабораторії.

Підготовка пацієнта, оснащення та техніка дуоденального зондування, направлення матеріалу до лабораторії.

Збирання сечі для лабораторного дослідження: загального, бактеріологічного, за методами Зимницького та Нечипоренка, визначення діастазу, глюкози, 17-кетостероїдів.

Взяття калу для копрологічного, бактеріологічного дослідження, дослідження на приховану кров, яйця гельмінтів.

Підготовка пацієнта до рентгенологічних досліджень: органів травлення, органів сечовивідної системи.

Підготовка пацієнта до ендоскопічних методів дослідження: бронхоскопії, езофагогастроуденоскопії, колоноскопії, ректороманоскопії, цистоскопії.

Підготовка пацієнта до УЗД органів черевної порожнини.

Підготовка пацієнта і всього необхідного до проведення пункцій (абдомінальної, плевральної), участь фельдшера. Спостереження і догляд за пацієнтами під час та після пункції. Можливі ускладнення при проведенні плевральної пункції і тактика при цьому.

Медична етика і деонтологія в роботі фельдшера.

Практичні навички:

- техніка взяття мазка із зіва й носа;
- збирання мокротиння для загального клінічного аналізу, бактеріологічного дослідження, дослідження для виявлення мікобактерій

- туберкульозу, атипичних клітин;
- взяття блювотних мас і промивних вод шлунка для дослідження;
- техніка фракційного зондування, направлення матеріалу до лабораторії;
- техніка дуоденального зондування, направлення матеріалу до лабораторії;
- збирання сечі для загального клінічного аналізу;
- збирання сечі для дослідження за методом Нечипоренка;
- збирання сечі для дослідження функцій нирок за методом Зимницького;
- збирання сечі для дослідження на діастазу, 17-кетостероїди;
- збирання сечі для дослідження на наявність глюкози, кетонів тіл;
- збирання сечі для бактеріологічного дослідження;
- підготовка і взяття калу для лабораторних досліджень: копрологічного, бактеріологічного, на приховану кров, на наявність яєць гельмінтів;
- підготовка пацієнта до рентгенологічного дослідження шлунка і кишок;
- підготовка пацієнта до іригоскопії;
- підготовка пацієнта до бронхоскопії;
- підготовка пацієнта до езофагогастродуоденоскопії;
- підготовка пацієнтки до колоноскопії;
- підготовка пацієнта до ректороманоскопії;
- підготовка пацієнта до ультразвукової діагностики (УЗД) органів черевної порожнини;
- підготовка пацієнта до цистоскопії;
- пункція плевральної порожнини (плеврцентез). Участь фельдшера;
- пункція черевної порожнини (лапароцентез). Участь фельдшера;
- виписування направлення на лабораторне обстеження.

Тема 9. Здоров'я. Чинники ризику виникнення захворювань. Формування здорового способу життя, профілактика захворювань

ЛЕКЦІЯ

Здоров'я, чинники ризику виникнення захворювань. Формування здорового способу життя, профілактика захворювань.

Визначення поняття “здоров'я” — індивідуального і суспільного. Показники суспільного здоров'я: народжуваність, смертність, середня тривалість життя, захворюваність.

Чинники ризику виникнення захворювань, характеристика найвагоміших чинників: забруднення навколишнього природного середовища, нерациональне харчування, гіподинамія, шкідливі звички (алкоголізм, тютюнокуріння, наркоманія, токсикоманія), психоемоційна напруженість, генетична схильність та ін. Формування здорового способу життя — основа профілактики захворювань. Види профілактики (первинна, вторинна).

Диспансеризація — активна форма медичного спостереження за станом здоров'я населення. Масове обстеження населення, його роль у виявленні та ранній діагностиці захворювань. Диспансерне спостереження за окремими групами населення. Види спеціалізованих диспансерів, їх організація, форми й методи роботи.

Активне раннє виявлення хворих, їх облік, диспансеризація, надання систематичної кваліфікованої медичної допомоги. Патронаж. Роль фельдшера в системі диспансерного спостереження.

Тема 10. Загартування. Уявлення про психотерапію. Сім'я та здоров'я. Активне довголіття

ЛЕКЦІЯ

Загартування організму. Уявлення про психічну саморегуляцію. Сім'я та здоров'я. Активне довголіття.

Визначення поняття “загартування”. Основні принципи загартування: поступовість, систематичність, урахування індивідуальних особливостей організму, позитивна емоційна установка, поєднання з фізичною активністю.

Характеристика основних засобів загартування. Рекомендації щодо загартування здорової людини.

Визначення поняття “психотерапія”, її значення для профілактики і лікування.

Гармонійна сім'я — запорука здоров'я. Залежність здоров'я дорослого населення від сімейного стану. Соціальні й психологічні проблеми сім'ї, проблема розлучень. Роль сім'ї у формуванні здоров'я дітей.

Визначення поняття геронтології, геронтологічна класифікація.

Показники довголіття. Середня тривалість життя чоловіків і жінок. Проблема постаріння населення. Проблеми людей літнього та старечого віку. Герогієна, її завдання у вирішенні питань гігієни праці, відпочинку, способу життя людей літнього і старечого віку.

Геріатрія: визначення, завдання.

Проблеми деонтології в геріатрії. Медичне обслуговування осіб літнього і старечого віку.

Соціальна і психологічна адаптація людей літнього і старечого віку. Основні умови активного довголіття.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Миття рук. Гігієнічна антисептика рук.
2. Надягання стерильних рукавичок.
3. Знімання та дезінфекція використаних рукавичок.
4. Приготування розчинів хлорного вапна (10 %; 0,5 %; 1 %), хлораміну (1 %; 3 %; 5 %).
5. Приготування робочих розчинів сучасних дезінфекційних засобів (неохлору, дезактину, хлорантоїну).
6. Дезінфекція одноразових шприців і голок після їх використання.
7. Передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення.
8. Контроль якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення (азопірамова проба, проба з препаратом “Факел-2”, фенолфталеїнова проба).
9. Дезінфекція маніпуляційного стола.
10. Санітарне оброблення пацієнта з педикульозом.
11. Комплексна профілактика пролежнів.
12. Догляд за шкірою в разі наявності пролежнів.
13. Користування гумовим колом, його дезінфекція.
14. Техніка накладання гірчичників.
15. Техніка накладання вологого зігрівального компресу.
16. Техніка застосування грілки, її дезінфекція.
17. Техніка застосування міхура з льодом, його дезінфекція.
18. Подавання кисню з кисневої подушки.
19. Техніка вимірювання температури тіла, оцінювання отриманих даних, реєстрація.
20. Підрахунок частоти дихання, оцінювання отриманих даних.
21. Визначення пульсу, його характеристика, реєстрація.
22. Вимірювання артеріального тиску, його оцінювання, реєстрація.
23. Визначення добового діурезу, водного балансу, оцінювання отриманих даних.
24. Техніка застосування очисної клізми.
25. Техніка промивання шлунка.
26. Техніка застосування сифонної клізми.
27. Техніка застосування лікувальної клізми.
28. Катетеризація сечового міхура м'яким катетером.
29. Техніка користування кишеньковим аерозольним інгалятором.
30. Техніка набирання лікарських засобів із ампул, флаконів.
31. Техніка внутрішньошкірних ін'єкцій.
32. Техніка підшкірних ін'єкцій.
33. Користування інсуліновим шприцом. Розрахунок дози інсуліну.
34. Техніка введення олійних розчинів, оброблення інструментарію після ін'єкції.
35. Техніка внутрішньом'язових ін'єкцій.
36. Розведення і розрахунок дози антибіотика.
37. Техніка внутрішньовенного струминного введення лікарських засобів.
38. Техніка взяття крові з вени для лабораторних досліджень.
39. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів.
40. Збирання мокротиння для виявлення мікобактерій туберкульозу, бактеріологічного дослідження.
41. Збирання сечі для загального клінічного аналізу.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Проведення повного та часткового санітарного оброблення пацієнта.
2. Санітарне оброблення пацієнта з педикульозом.
3. До лікарська допомога хворому в разі погіршення стану під час приймання гігієнічної ванни.
4. Приготування розчинів хлорного вапна (10 %; 0,5 %; 1 %), хлораміну (1 %, 3 %; 5 %).
5. Дезінфекція предметів догляду, особистої гігієни пацієнта, посуду.
6. Контроль якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення.
7. Стерилізація медичного інструментарію кип'ятінням (у домашніх умовах).
8. Стерилізація в повітряному стерилізаторі. Контроль якості стерилізації.
9. Стерилізація парою під тиском у парових стерилізаторах. Контроль якості стерилізації.
10. Користування стерильною стерилізаційною коробкою (біксом).
11. Підготовка до роботи маніпуляційного кабінету.
12. Облаштування ліжка пацієнта.
13. Техніка заміни натільної і постільної білизни лежачому хворому.
14. Техніка користування функціональним ліжком.
15. Техніка транспортування і перекладання пацієнта.
16. Догляд за шкірою, вмивання лежачих пацієнтів, обтирання.
17. Догляд за волоссям лежачих пацієнтів: миття, розчісування, гоління, підстригання.
18. Догляд за статевими органами, промежиною (підмивання, висушування).
19. Догляд за очима: промивання, ванночки.
20. Догляд за вухами, оброблення зовнішнього слухового ходу.
21. Догляд за носовими ходами.
22. Догляд за порожниною рота (огляд, зрошення, протирання, чищення зубів, полоскання).
23. Комплексна профілактика пролежнів.
24. Догляд за шкірою в разі наявності пролежнів.
25. Техніка підкладання металевого і гумового суден важкохворим.
26. Техніка подавання сечоприймача лежачим пацієнтам.
27. Користування гумовим колом.
28. Складання порційної вимоги.
29. Складання приблизного добового меню згідно з рекомендованою дієтою.
30. Годування лежачого пацієнта з ложки, напувальника.
31. Введення харчових сумішей через зонд, годування через гастростому, оброблення шкіри навколо гастростоми.
32. Техніка вимірювання температури тіла, реєстрація.
33. Догляд за пацієнтами з лихоманкою.
34. Надання допомоги пацієнту під час критичного та літичного зниження температури тіла.
35. Підрахунок частоти дихання, оцінка отриманих даних.
36. До лікарська допомога у разі виникнення кровохаркання, легеневої кровотечі.
37. Подавання кисню з кисневої подушки. Централізоване подавання кисню через носові катетери, кисневі маски.
38. Визначення пульсу, його характеристика, реєстрація у температурному листку.
39. Вимірювання артеріального тиску, його оцінювання, реєстрація.
40. Надання першої допомоги під час блювання, аспірації блювотних мас.
41. Надання до лікарської допомоги в разі виникнення шлунково-кишкової кровотечі.
42. Техніка застосування газовивідної трубки.
43. Техніка очисної клізми.
44. Техніка промивання шлунка.
45. Техніка сифонної клізми.
46. Техніка лікувальної клізми.
47. Катетеризація сечового міхура м'яким катетером.
48. Визначення добового діурезу, водного балансу.
49. Техніка застосування банок.
50. Техніка застосування гірчичників.
51. Техніка накладання зігрівальних компресів.
52. Техніка охолоджувальних компресів.
53. Техніка застосування грілки.
54. Техніка застосування міхура з льодом.
55. Вибірка призначень лікаря з листка призначень.
56. Складання рецепту-вимоги на лікарські засоби.
57. Розкладання лікарських засобів у медичній шафі за способом їх застосування.
58. Втирання мазі, накладання пластиру, застосування присипки.
59. Закапування крапель у ніс, вуха, очі.
60. Закладання мазі за повіки.
61. Техніка користування індивідуальним кишеньковим інгалятором.
62. Техніка набирання лікарських засобів із ампул і флаконів.
63. Техніка внутрішньошкірних ін'єкцій.
64. Проведення проб на чутливість до лікарських засобів.
65. Техніка проведення проби Манту.
66. Техніка підшкірних ін'єкцій.
67. Користування інсуліновим шприцом. Розрахунок дози інсуліну.
68. Техніка введення олійних розчинів, оброблення інструментів після ін'єкцій.
69. Техніка внутрішньом'язових ін'єкцій.
70. Розведення та розрахунок дози антибіотика.
71. Техніка накладання джгута.

72. Техніка венепункції, внутрішньовенного струминного введення лікарських засобів.
73. Техніка взяття крові з вени для лабораторного дослідження: бактеріологічного, біохімічного.
74. Монтаж і заповнення системи для внутрішньовенних вливань.
75. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів.
76. Техніка кровопускання.
77. Техніка взяття мазка із зів'я й носа.
78. Збирання мокротиння для лабораторного дослідження: загального, бактеріологічного, для виявлення мікобактерій туберкульозу, атипичних клітин.
79. Взяття блювотних мас і промивних вод шлунка для дослідження.
80. Взяття калу для лабораторного дослідження: копрологічного, бактеріологічного, на приховану кров, на яйця гельмінтів.
81. Техніка фракційного та дуоденального зондування.
82. Підготовка пацієнта та взяття сечі для загального та бактеріологічного дослідження.
83. Підготовка пацієнта та взяття сечі для дослідження за методом Нечипоренка.
84. Підготовка пацієнта для взяття сечі для дослідження за методом Зимницького.
85. Виписування направлень на лабораторне дослідження.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

1. Дезінфекція предметів догляду, особистої гігієни пацієнта, посуду.
2. Контроль якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення.
3. Комплексна профілактика пролежнів.
4. Догляд за шкірою в разі наявності пролежнів.
5. Користування гумовим колом.
6. Годування лежачого пацієнта з ложки, напувальника. Уведення харчових сумішей через зонд, годування через гастростому, оброблення шкіри навколо гастростоми.
7. Техніка вимірювання температури тіла, реєстрація.
8. Догляд за пацієнтами з лихоманкою. Надання допомоги пацієнтові під час критичного зниження температури тіла.
9. Підрахунок частоти дихання, оцінювання отриманих даних.
10. Долікарська допомога в разі виникнення кровохаркання, легеневої кровотечі.
11. Подавання кисню з кисневої подушки.
12. Визначення пульсу, його характеристика, реєстрація в температурному листку.
13. Вимірювання артеріального тиску, його оцінювання, реєстрація.
14. Надання першої допомоги під час блювання, аспірації блювотних мас.
15. Надання долікарської допомоги в разі виникнення шлунково-кишкової кровотечі.
16. Техніка застосування банок.
17. Техніка застосування гірчичників.
18. Техніка накладання зігрівальних компресів.
19. Техніка охолоджувальних компресів.
20. Техніка застосування грілки.
21. Техніка застосування міхура з льодом.
22. Техніка користування індивідуальним кишеньковим інгалятором.
23. Техніка внутрішньошкірних ін'єкцій.
24. Проведення проб на чутливість до лікарських засобів.
25. Техніка підшкірних ін'єкцій.
26. Користування інсуліновим шприцом. Розрахунок дози інсуліну.
27. Техніка введення олійних розчинів, оброблення інструментів після ін'єкцій.
28. Техніка внутрішньом'язових ін'єкцій.
29. Розведення та розрахунок дози антибіотика.
30. Техніка внутрішньовенного струминного введення лікарських засобів.
31. Техніка взяття крові з вени для лабораторного дослідження
32. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посіб. / За заг. керівництвом Губенко І.Я. — Черкаси, 2007. — 44 с.

Касевич Н.М. Основи медсестринства в модулях: навч. посіб. — К.: Медицина, 2009.

Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник. — К.: Медицина, 2008. — 424 с.

Касевич Н.М. Практикум із сестринської справи: навч. посіб. — К.: Здоров'я, 2005. — 464 с.

Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.В. та ін. Догляд за хворими: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2010. — 488 с.

Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2010. — 560 с.

Медсестринський догляд за пацієнтом: Стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання: навч. посіб. / І.Я. Губенко, О.Т. Шевченко, Л.П. Бразалій, В.Г. Апшай. — К.: Медицина, 2008. — 304 с.

Савка Л.С., Разінкова Л.І., Коплик А.Ф. та ін. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посіб. / За ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. — К.: Медицина, 2009. — 480 с.

Додаткова

Соколова Н. Новый справочник медицинской сестры. — Ростов/Д: Феникс, 2001.